

I – Bài tập về đọc hiểu

Hai anh em khéo tay

Một cụ già góa vợ⁽¹⁾ có hai người con trai rất khéo tay. Người anh cả giỏi dựng nhà và gọt những con chim bằng gỗ, người em thì có tài tạc tượng.

Lần ấy, người bố đi rẫy không may bị cọp vồ chết. Thương cha, hai anh em bàn nhau dựng cho cha một ngôi nhà mồ⁽²⁾ thật đẹp. Nhà mồ làm xong, hai anh em bắt tay vào đẽo chim, tạc tượng.

Một hôm, trời vén mây nhìn xuống, thấy nhà mồ đẹp quá nên sinh lòng ghen tức. Trời sai thần sét xuống đánh. Hai anh em liền dựng tượng và treo chim lên nhai bên nóc nhà mồ, rồi chặt chuối để ngổn ngang xung quanh. Thần sét xuống đến nơi, giẫm phải thân chuối, ngã oành oạch. Trời lại làm ra gió bão, mưa đá âm âm. Lúc ấy, tự nhiên nấm mồ nứt ra cho hai anh em xuống núp. Trời không thể làm gì được. Bão tan, gió lặng, trời lại trong xanh. Những con chim ở nhà mồ bỗng biết bay, biết hát. Những bức tượng bỗng biết khóc than, dâng rượu và đứng canh.

Từ đó, mọi người cùng làm theo hai anh em, dựng ngôi nhà mồ thật đẹp cho người chết.

(Phỏng theo Thương Nguyễn)

(1) Góa vợ: vợ đã chết

(2) Nhà mồ: nhà che trên mộ, được coi là nhà ở của người chết (theo quan niệm mê tín)

Khoanh tròn chữ cái trước ý trả lời đúng

1. Khi người cha mất, hai anh em làm những việc gì cho cha?

- a- Dựng một ngôi nhà bằng gỗ bên mộ cha
- b- Nuôi chim, tạc tượng người cha trên mộ
- c- Dựng ngôi nhà mồ có chim gỗ, tượng gỗ

2. Vì sao hai anh em vẫn sống sót sau những trận đánh của trời?

- a- Vì nấm mồ đùn đất ra che chở cho hai anh em
- b- Vì nấm mồ nứt ra cho hai anh em xuống núp
- c- Vì nhà mồ vững chắc che chở cho hai anh em

3. Sự thay đổi của những con chim, bức tượng ở nhà mồ khi bão tan gió lặng cho thấy ý nghĩa gì?

- a- Cho thấy tài tạc tượng, đẽo chim gỗ của hai anh em
- b- Cho thấy lòng thương cha sâu nặng của hai anh em
- c- Cho thấy sức mạnh chiến thắng trời của hai anh em

4. Theo em, câu chuyện ca ngợi điều gì?

- a- Tài năng tạc tượng của hai anh em
- b- Tình nghĩa anh em gắn bó sâu nặng
- c- Tình cha con

II- Bài tập về Chính tả, Luyện từ và câu, Tập làm văn

1. a) Điền vào chỗ trống *tr* hoặc *ch* rồi chép lại các câu sau:

Những.....ùm quả.....ín mộng.....ên cành, lấp ló .....ong tán lá xanh um.

.....
 .....

b) Đặt trên chữ in nghiêng *dấu hỏi* hoặc *dấu ngã* rồi chép lại câu sau:

Sóng *biên* rì rào *vô* vào bờ cát, át *ca* tiếng gió *thôi* trong rặng phi lao .

.....
.....
2. Đọc bài thơ sau:

Buổi sáng nhà em
Ông trời nổi lửa đằng đông
Bà sân vắn chiếc khăn hồng đẹp thay
Bố em xách điếu đi cà
Mẹ em tát nước, nắng đầy trong khâu
Cậu mèo đã dậy từ lâu
Cái tay rửa mặt, cái đầu nghiêng nghiêng
Mụ gà cục tác như điên
Làm thẳng gà trống huyên thuyên một hồi
Cái na đã tỉnh giấc rồi
Đàn chuối đứng vỗ tay cười, vui sao!
Chị tre chải tóc bên ao
Nàng mây áo trắng ghé vào soi gương
Bác nòi đồng hát bùng boong
Bà chổi loẹt quẹt lom khom trong nhà.

(Trần Đăng Khoa)

a) Kể tên các sự vật được nhân hóa (M: trời)

.....
.....

b) Gạch một gạch dưới những từ dùng để gọi các sự vật được nhân hóa. (M: Ông)

c) Gạch hai gạch dưới những từ ngữ dùng để tả các sự vật được nhân hóa (M: nồi lửa)

3. Kể tên 3 nhà trí thức nổi tiếng mà em biết (VD: Lương Định Của)

.....
.....

4. Nêu đóng góp nổi bật của một trong các nhà trí thức đó

(VD: Ông Lương Định Của là một nhà khoa học có công tạo ra nhiều giống lúa mới rất có giá trị...)

.....
.....
.....
.....

Đáp án

I.

1. Khi người cha mất, hai anh em làm những việc gì cho cha?

c- Dựng ngôi nhà mồ có chim gỗ, tượng gỗ

2. Vì sao hai anh em vẫn sống sót sau những trận đánh của trời?

b- Vì nắm mồ nứt ra cho hai anh em xuống núp

3. Sự thay đổi của những con chim, bức tượng ở nhà mồ khi bão tan gió lặng cho thấy ý nghĩa gì?

b- Cho thấy lòng thương cha sâu nặng của hai anh em

4. Theo em, câu chuyện ca ngợi điều gì?

c- Tình cha con

II.

1.

a) Những chùm quả chín mọng trên cành, lấp ló trong tán lá xanh um.

b) Sóng biển rì rào vỗ vào bờ cát, át cả tiếng gió thổi trong rừng phi lao .

2.

a) Kể tên các sự vật được nhân hóa (M : trời) : trời, sân, mèo, gà, gà trống, na, chuối, tre, mây, nôi đồng, chổi.

b) Gạch một gạch dưới những từ dùng để gọi các sự vật được nhân hóa. (M : Ông): ông, bà, cậu, mụ, thằng, cái, đàn, chị, nàng, bác.

c) Gạch hai gạch dưới những từ ngữ dùng để tả các sự vật được nhân hóa (M : nôi lửa) : nôi lửa, ván chiếc khăn hồng, dậy, tay rửa mặt, đầu nghiêng nghiêng, cục tác như điên, huyền thuyên, tỉnh giấc, đứng vỗ tay cười, chải tóc, áo trắng ghé vào soi gương, hát bùng boong, loẹt quẹt lom khom.

3 và 4.

VD: Lê Quý Đôn (viết hàng chục cuốn sách về lịch sử, địa lí, văn học,...); Đặng Văn Ngữ (chế ra thuốc pê-ni-xi-lin để chữa bệnh chống sốt rét); Trương Vĩnh Ký (viết hơn 100 bộ sách có giá trị về ngôn ngữ, lịch sử, văn học, địa lí,...); Trần Đại Nghĩa (nghiên cứu và sáng chế ra nhiều loại vũ khí lợi hại trong kháng chiến chống thực dân Pháp)...

.....